

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 56. — STEV. 56.

NEW YORK, SATURDAY, MARCH 8, 1936. — SOBOTA, 8. MARCA 1936.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

"V 60 DNEH BO KONEC BREZPOSELNOSTI" — HOOVER

RAZEN V DVANAJSTIH DRŽAVAH SO SE DELAVSKE RAZMERE VSEPOVSOD ZNATNO IZBOLJŠALE

Preiskava trgovinskega in delavskega departmента. — Meseca decembra in začetkom januarja je bila nezaposlenost največja, izza onega časa se je pa položaj izboljšal. — Predsednikov poziv za večjo delavnost v gradilni industriji je bil uspešen.

WASHINGTON, D. C., 7. marca. — Danes je povedal predsednik Hoover časniškim poročevalcem, da sta se ameriška trgovina in industrija precej opomogli izza borznega poloma konca lanskega leta.

Po zatrdilu predsednika, bo po preteku šestdesetih dni v Združenih državah nobene nezaposlenosti več.

Trgovinski in delavski department sta uvedla natančno preiskavo ter dognala, da je položaj slab le še v dvanajstih državah, dočim vladajo v ostalih šestinidesetih državah skoro normalne razmere.

Najnižja zaposlenost je bila meseca decembra in pričetkom januarja, izza onega časa so se pa razmere znatno izboljšale.

Predsednik je rekel, da je bil njegov poziv za večjo delavnost v gradilni industriji jako uspešen. Tudi železniške družbe so ga vpoštevale ter že začnajo z novimi gradbami.

Po zatrdilu predsednika so ostali podjetniki zvesti svoji obljubi, da ne bodo krčili plač.

Denar za trgovske in obrtne svrhe je mogoče dobiti proti manjšim obrestim, kar je navdalo trgovce in obrtnike z novim pogumom in jih podžgalo k večji delavnosti.

Trgovinski in delavski tajnik sta dognala, da je število nezaposlenih danes kvečjem za poldrugi milijon večje kot je bilo lani ob tem času.

SCHACHT ODSTOPI KOT NAČELNIK

Predno je podal resignacijo, je napadel vladu zaradi stališča, ki ga je zavzela napram Youngovemu načrtu.

BERLIN, Nemčija, 7. marca. — Dr. Hjalmar Schacht je resigniral danes kot predsednik Reichsbanke. Schacht, ki je podpisal Youngov reparačijski načrt, je pred kratkim napadel vladu zastran stališča, ki ga je zavzela napram temu dokumentu.

Resignirati je sklenil danes opoldne, ker ni soglašal s reparačijskim dogovorom, doseženim v Haagu. Zadovoljen tudi ni bil z nadaljnjimi bremenit, ki jih je naložil Nemčiji haški dogovor.

Dr. Schacht je postal najbolj smen in odličen v zvezi z Youngovim reparačijskim načrtom. Koaličijski vladi je povzročil na haški konferenci dosti težav.

Nekoč je skušal prekiniti dogovore v Haagu s pretnjo, da se ne bo nadalje udeleževal konferenc. Le s težavo so ga prepričali, da ni uresničil svoje pretnje.

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"

SPOPADI V TEKSTILNEM SREDIŠČU

Štrajkarji so metali kamenje na avtomobile v katerih so se vozili skebi. — To je bil že drugi spopad tekom zadnjega štrajka.

ELIZABETHON, Tenn., 7. marca. — Piketi ob Hampton Road so danes metali kamenje na avtomobile in buse v katerih so se vozili stavkajoči Bemberg Glandstoff družbe.

Šipe no vseh avtomobilov so bile razbite, poškodovan pa ni bil nihče.

To je bil že drugi spopad med stavkajočimi in delavci, ki so se odzvali pozivu na stavko, katero je proglasila United Textile Workers unija.

Več strelav je bilo oddanih na križišču Stoney Creek Road, a nihče ni bil ranjen.

Predsednik krajevne unije Donnelly je izjavil včeraj, da so bili piketi pozvani naj nadaljujejo s svojo delavnostjo, čeprav so v ponedeljek zvečer lastniki tovarn izposlovili ustavno povelje, ki je prepovedovalo zborovanje na ulicah ali kakem drugem kraju, kjer se vrši transport stavkokazov.

Vodstvo družbe je sinoči objavilo, da o kakršni stiski sploh ni nobene govora. Vrše se le demonstracije nezaposlenih, ki se zbirajo tukaj iz vseh delov tega okraja.

Stavka je bila zato proglašena, ker so delavci v tovarnah preveč naganjali k delu ter opustili več delavcev, ki so bili unijci preveč prijazni.

NESREČA POLKOVNIKA LINDBERGH

DEL MONTE, Cal., 7. marca. — Polkovnik Lindbergh je padel včeraj s ponija za polo-igro in konj ga je vlekel za seboj kakih petindvajset čevljev. Bil je dobro pretesen, a sicer se ni utel vsaki poškodbi. Polkovnik je sedel na konja, ker se ni mogel radi neugodnega vremena dvigniti v zrak. Na konju ima očitno manj sreče kot v aeroplanu.

TAFT SE DOBRO POČUTI

WASHINGTON, D. C., 7. marca. — Dva buletina sta objavila danes zdravnik, ki strežeta prejšnjemu predsedniku, Taftu, a iz obeh je razvidno, da ni opaziti v njegovem stanju nikake izpremembe. Njegovo zdravstveno stanje je še vedno zelo slabo, ter ni pridobil večerj nikakih tal. Taft spoznava ljudi krog sebe ter pozdravlja zdravnike z medlim smehljajem.

POLJSKA BO POMAGALA RUSKEM BEGUNCEM

VARSAVA, Poljska, 7. marca. — Monsignor Marnaghi, papeški nuncij v Varšavi se je danes oglašil pri ministrskem predsedniku Bartelu ter rekel, da je Sveta Stolica pripravljena nuditi poljski vladi vso pomoč, da pomaga ruskim beguncem. Poljska vlada je pripravljena pomagati ruskim kmetom, ki nasprotujejo kolektivizacijskim odredbam, katere je uveljavila sovjetska vlada.

NOV ALBANSKI KABINET STVORJEN

TIRANA, Albanija, 7. marca. — Nov albanski kabinet je bil stvorjen danes. Ministrski predsednik je postal Fahebi Evangeli. Raouf Fitzi je zunanji minister, polkovnik Thachet pa finančni minister.

JURIJ JE BAJE ZADNJI KRALJ ANGLIJE

Znana angleška pisateljica grofica Warwick pravi, da je angleški narod zrel za samovlado.

Lady Warwick, ki je bila nekoč ljubljenska kraljica Viktorije in Edwarda VII. ter je sedaj članica angleške delavske stranke, je objavila zanimiv članek o bodočnosti angleškega imperija.

Prepričana je, da so steti dnevi angleške monarhije, ker ni kralj več kralj v pravem pomenu besede. — Če bo Jurij zadnji angleški kralj, se bo zgodilo to zastranega, ker so bili njegovi predniki tako obžudovani vredni vladarji, da ni za kralje nobene potrebe več. Vladali so tako demokratično, da se je narod naučil samovlade. Angležem se je pričelo dozdevati, da jim ni več treba vodilne roke monarha.

Angleški kralj igra v Angliji isto vlogo kot jo igra zdravnik v mestu, v katerem ni nobenega bolnika.

Njegova vlada se omejuje le na neke migljaje, katere daje sempatam angleškim uradnikom.

Kralj je le simbol sile, katere je sedaj v bolj poželjivih rokah. V slučaju, da bi postal vladar, bi ne bil kralj, pač pa prvi predsednik angleške republike. Za to službo bi bil kot nalašč.

MASARYKOVA OSEMDESET- LETNICA

PRAGA, Čehoslovaška, 7. marca. — Pruslava osemdesetega rojstnega dne predsednika Tomaža Masaryka je dosegla danes svoj višek. Predsednik je sprejel dosti delegacij; med njimi jih je bilo tudi nekaj iz inozemstva.

Med drugimi mu je brzojavno čestital tudi ameriški predsednik Hoover.

AMERIŠKI INŽINIRJI V SOVJET. RUSIJI

MOSKVA, Rusija, 7. marca. — V sovjetski Rusiji je izredno veliko število ameriških inžinirjev. Samo v tujakšnji okolici jih nad sto nadzoruje gradnjo tovarn, elektrarn in železniških prog. Ameriški inžinirji dobivajo od ruske vlade na leto dva milijona dolarjev plače.

GENERAL WEYLER JE BOLJSI

MADRID, Španija, 7. marca. — Stari general don Valerio Weyler, ki je zbolel na pljučnici, se danes dosti boljše počuti. Njegovi zdravniki so sklenili, da ne bodo izdali nobenih buletinov o njegovem zdravstvenem stanju.

General Weyler je bil španski guverner otoka Cuba, ko je bil še pod Španijo.

RAZKRITJE SPOMENIKA MRS. PANKHURST

LONDON, Anglija, 7. marca. — V senici parlamenta, komaj en lučja od kraja, kjer je bila voditeljica bojovnih sufragetov nekoč aretirana, je Stanley Baldwin včeraj razkril spomenik Mrs. Emmeline Pankhurst. Njen spomin so proslavili mnogi politični voditelji, ki so ji nekoč trpko nasprotovali, med njimi tudi Baldwin, ki je rekel ob njenem spomeniku: — Nasprotoval sem ji dolgo vrsto let, a mene je doletela usoda, da sem ji razkril ta spomenik.

POSLEDICE KOMUNISTIČNIH DEMONSTRACIJ

Tekom demonstracij, ki so se vršile v četrtek, so bile štiri osebe usmrčene, nad 260 jih je bilo pa ranjenih.

Velika mednarodna demonstracija proti nezaposlenosti, se je končala s prelivanjem krvi in izgrebi. Na stotine oseb je bilo aretiranih, več sto jih je bilo pa poškodovanih.

Štiri osebe so bile ubite tekom izgrebov, ki so se vršili skoro po vseh glavnih mestih sveta.

Nemčija je bila pozorišče številnih konfliktov. Dva izgrebna sta bila ubita v Halle. Tristo demonstrantov je bilo aretiranih v Berlinu, eden je bil ubit, nad dvajset jih je bilo pa ranjenih.

Po vsej Nemčiji so se vršile demonstracije in izgrebi.

V Londonu se je vršila velika demonstracija. V Parizu je bilo razmeroma mirno, kajti policija je patrolirala po vseh cestah ter svari la ljudi proti neodobrnemu zborovanju v okrožju glavnega mesta.

Bilanca velikih demonstracij proti nezaposlenosti je naslednja: štiri osebe usmrčene; 268 oseb poškodovanih; aretiranih 511.

Izgrebi so se vršili po vseh večjih mestih Združenih držav. Značilno je, da je vladal v Chicagu in San Francisco še precejšen mir.

PES REŠIL ŽIVLJENJE SEDMIM OSEBAM

BRISTOL, R. I., 7. marca. — Richarda Simmonsa je prebudilo lajanje njegovega psa Skippyja, in vstal je ter odšel v kuhinjo. Kakor hitro pa so bila vrata odprta, se je zavall proti njemu gost dim in tudi pes je omahnil na tla z zadnjim, žalečnim bevskanjem. Simmons je prebudil ženo teh pet drugih ljudi v hiši ter odnesel omamljenega psa na prosto. Požarna bramba je pogasila požar. Pes bo zopet okreval.

KONEC LOVOV NA JELENE

LONDON, Anglija, 6. marca. — V poslanski zbornici je predložil laborit Lovat-Fraser zakonski osnutek, ki bi končal dosedanje navade pri streljanju na jeline, ker se izvaja pri tem velikansko okrutost. Neki konservativni član iz zapadne Anglije pa je rekel, da bo nasprotoval tej predlogi, kajti če bo sprejeta, bo kmalu prepovedan ves lov. — Ta pripomba je vzbudila veselost v vrstah delavske stranke.

BELGIJSKI KRALJ ODPOTO- VAL V EGIPT

BRUSELJ, Belgija, 6. marca. — Belgijski kralj Albert in kraljica Marija sta danes odpotovala v Egipt. Na kolodvor sta ju spremlila prestolonaslednik Albert in princ Max. Njuna hčerka, žena laškega prestolonaslednika, bo najbrž pozdravila svoje starše, ko bosta prišla v Genovo.

PRINC IZ WALESJA JE ZOPET ZDRAV

NAIROBI, Afrika, 6. marca. — Hitrost okrevanja princa iz Walesa je razvodna iz dejstva, da se je včeraj popoldne vozil z avtomobilom, po veliki vihrni, ki je divjala tekom jutra. Danes ajutraj je sprejel princ Rankina, novega angleškega glavarja v Zanzibaru, ki se nahaja na poti iz Ugande.

SREDI APRILA BO KONČANA KONFERENCA

Tako je povedal angleški ministrski predsednik MacDonald časniškim poročevalcem. — Posvetovanja z Briandom.

LONDON, Anglija, 7. marca. — Angleški ministrski predsednik MacDonald je namignil danes časniškim poročevalcem, da se bo mornariška konferenca petih sil najbrž končala sredi aprila.

Danes ob polenajstih se bodo sestali v St. James palači zastopniki petih velesil.

MacDonald se je dalj časa posvetoval s francoskim zunanjim ministrom Aristidom Briandom.

Danes je bilo objavljeno ugovilo Lige narodov, v katerem se glasi, da je dobila Liga od več strani proteste da ni londonska mornariška konferenca upravičena upanje glede velikega skrečenja mornariških oboroževanj.

PARIZ, Francija, 7. marca. — Predno je novi mornariški minister Jacques Dumesnil odpotoval na londonsko konferenco je odobril načrte za gradnjo šestih rušic, ki bodo imele po 2500 ton. Zgrajeni bodo v Saint Nazaire. Rušilec bodo že letos dovršeni ter bodo slični onim, ki so bili zgrajeni leta 1928. Rušilec vozijo z naglico 45 vozilov na uro.

VASQUEZ V PORTORICU

SAN JUAN, Porto Rico, 6. marca. — Horacio Vasquez, prejšnji predsednik dominikanske republike, je dospel danes semkaj ter takoj vstopil v bolnico za tropične bolezni. Spremljal ga je dr. Jose Alfonsea, prejšnji podpredsednik dominikanske republike. Prejšnji predsednik je dobro prestal vožnjo ter zadnje politične dogodke, in zdravniki so izjavili, po uvodni preiskavi, da ni opaziti nikakih znakov resnih bolezni. Natančnejša preiskava bo izvršena jutri.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRA H PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.20
"	2500	\$ 46.00	"	300	\$ 16.80
"	5000	\$ 91.00	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 181.00	"	1000	\$ 54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih. NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Bakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Na celo leto velja list za Ameriko \$7.00
in Kanado \$6.00
za pol leta \$3.50
za inozemstvo za celo leto \$7.00
za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

PROHIBICIJA V NEWYORSKI DRŽAVI

Zadnje dni so začeli suhači namigavati, da je governor Roosevelt precej naklonjen državnim postavi za izvedbo prohibicijskih postav. Taka postava bi morala biti seveda pametna in dosledna.

Te vesti so se vsled tega pojavile, ker je governerjeva žena baje pisala neki svoji prijateljici pismo, v katerem pravi, da bi governer odobril primerno postavo za državno izvedbo prohibicije, ako bi sprejela zakonodajna tozadevno predlogo.

Suhači dosedaj pisma niso objavili in ga tudi najbrž nikdar ne bodo iz enostavnega vzroka, ker ga ne morejo. Mrs. Roosevelt ni namreč nikdar pisala takega pisma.

In res bi bilo malo čudno, če bi governerjeva žena v imenu svojega moža obljubila nekaj, čemur njegova lastna stranka odločno nasprotuje.

Baš prizadevajo te stranke se je posrečilo, da je bila preklicana neka prejšnja državna postava za izvedbo prohibicije.

Suhači se seveda ne menijo zato, kajti pri njih posveča namen sredstva.

Da zamorejo suhači uganjati tako propagando, je najbrž pripisovati dejstvu, da se je governer par dni pomisljal, kakšno stališče naj zavzame napram državnim izvedbi suhaških postav. Par dni je o tem vztrajno molčal, tako da so pričeli postajati že njegovi prijatelji nervozni.

Znano je, da je zavzel governer tekom svoje kampanje leta 1928 stališče svojega prednika Smitha, kojega prizadevanjem se je posrečilo doseči preklic takozvane Mullan-Gage postav.

Ali je governer Roosevelt nenadoma postal drugačnih misli?

Ko so ga vprašali časniški poročevalci, če ni meseca oktobra leta 1928 javno izjavil, da ne bo nikdar podpisal nove Mullan-Gage postav, je odvrnil: —

— Da, to sem rekel in dostavil: — pa tudi ne kake podobne postav.

S tem je menda suhaškim propagandistom dovolj in dosti povedano.

Če governerjev odgovor kaj zaleže, pomenja, da ne bo nikdar podpisal nobene državne postav za izvedbo prohibicijskih določb.

V državnim zakonodajni je bil že vložen tak predlog, pa zaenkrat spi spanje pravičnega v predalih odbora, katereinu je bil poverjen.

Če bi pa vseeno prišel na površje in če bi bil v zakonodaji sprejet, bi governerju ne preostajalo drugega kot da ga vetira.

Dvomljivo je, da bi zamogli dobiti voditelji zakonodaje na svojo stran dovolj članov, da bi predlog vdejavili preko governerjeve veta.

Nadalje je treba pomisliti, da je svoječasno preklicala Mullan-Gage postavo republikanska zakonodaja.

Dvomljivo je, da bi se republikanski voditelji drznili pred jesenskimi governerskimi volitvami izzivati narod.

DEVETSTOLETNICA

Devet sto let je poteglo, odkar je menih Guido d'Arezzo razložil pa-petu Ivanu XIX. svoj novi način, kako morejo pevec brez učitelja razbirati pevsko knjigo. Sicer so že pred tizim in starem in srednjem veku skušali rabiti znake (latinsko obecedo) za dane glasove, toda Guidova zasluga je, da je sekirice spravil v sistem. Pravi oče glasbene pisave se je rodil najbrže v pariški okolici. Mladenič je stopil med benediktince pri Ferrari. Po svojem

ADVERTISE in "Glas Naroda"

Iz Slovenije.

Ponesreči si je prerezal žile.

V Florijanski ulici na dvorišču mesarja Jakoba Jesiha se je hudo ponesrečil 18-letni mesarski pomočnik Anton Košir. Košir se je nameraval odpeljati z vozičkom na klavnico in je imel vtiknjen za škornjem velik klavni nož. V trenutku pa, ko je skočil na voz, se je z nogo zadel v stranico voza pri čemer si je potisnil ostri nož globoko doli proti stopalu v nogo in si prerezal več žil. Iz škornja je nenadoma pričela brizgati kri in je Košir začel kmalu hude bolečine. Neki drugi mesar je ponesrečenca naložil na voz ter ga odpeljal na rešilno postajo. Tam je izpral rano mestni fizik dr. Rus, ga obvezal in poslal z rešilnim avtom v bolnico. V bolnici so morali Koširja, ki je izgubil že precej krvi, takoj operirati.

Nenadna smrt.

V Cvetlični ulici v Mariboru je nenadoma umrl držačnik jajče izvozne trdnice Suppanz Himmeler in dr. Adolf Himmeler star 72 let. Nenadna smrt je v zvezi s krizo, v katero so zaradi silne konkurence Rusije in Amerike na najčim trgu prišle jug. izvozne trdnice. Trdnica je tekom zadnjih dni morala odpustiti 20 uslužbencev.

Poskus somomora.

18. februarja je bila mariborska pošilna postaja iz Pragerskega avizirana, da je natakarka Ana Kraigler na Pragerskem izpla izlo. Rešilni voz jo je takoj prejel v bolnico, kjer so ji izprali žleodec.

Ana Kragliger je že lanske leto v Mariboru "Pri treh ribnikih" poskušala samomor s prerezanjem žil.

Huda nesreča v strojnih tovarnah.

13. februarja se je pripetila v omenjenem obratu na Dunajski cestni težka nesreča. Ob omenjenem času je bilo zaposlenih pri prenašanju 540 kg težkega obroča za oblikovanje okrog pet delavcev, med njimi tudi 19-letni vajenec Ivan Gorenec, stanujoč v Kozmenskega ulici št. 12. Obroč so kotlili po tleh, pri čemer pa jim je zaradi teže ušel iz rok in padel. Dočim so drugi že pravočasno odskočili, je Gorenec zadel rob obroča na stopalo in mu ga popolnoma strl. Obroč so ostali delavci s težavo premaknili in osvobodili nesrečnega, ki se je zvijal in kričal v strašnih bolečinah. Ponesrečenega fanta je odpeljal rešilni avto nemudoma v bolnico. Njegove poškodbe so zelo komplicirane in mu bodo morali, nogo skoro gotovo amputirati.

Z motociklom v zapore.

Kovač Fr. Lampel iz Jarš je doživel nesrečo, ki ga pa skoro stala življenje. Omenjeni je okrog 18.20 uril voz po Pokopalski ulici v smeri proti železniškemu tiru, namenjen dalje proti Sv. Križu. Zaradi teme in ker na motociklu ni imel luči, ni opazil, da sta na prelazu zaprti zaradi prihajajočega tovornega vlaka zaprti. Tik pred prelazom je imel še to smolo, da mu je prišel v oko košček blata, zato se ni zmedil za opozorilne kričke železniške čuvaja Alojzija Koširja. Prihoda trenutek se je Lampel zaletel z vso silo v zaporo in jo prečimil na dvoje. Sam je k sreči padel v stran, ne da bi se preveč poškodoval. Ako bi ga motor potegnil naprej, bi Lampel zavozil tik pod vlak, kar bi ga brezdvomno stalo življenje.

Krvavo ženitovanje.

V malem kmečkem naselju Medvedici, je občina Lipljene pri Grosupljem, ki šteje približno okoli 150 duš, so te dni praznovali in svatovali. Pri Jeršinovih je bila svatba. Vse je bilo veselo. Pred hišo se je zbralo mnogo "prežarjev" iz domače vasi, pa tudi iz bližnjih sosednjih vasi, zlasti iz Smerjan in Lipljenja. Proti večeru, ko so v hiši veselo rajali, so začeli fantje pred hišo razgrajati. Vnel se je pretep. Alojzij Jeršin je skušal fante pomiriti in jim docpovedati, da ne morejo ustreči njih pretiranim zahtevam. Fantje so ga napadli z vilami in nočli. Vse krvav se je po napadu priplazil v hišo, kjer se je nezavesten zgrudil na tla. Zdravnik iz Grosuplja mu je nudil prvo zdravniško pomoč. Bil je ves pobit po glavi in je dobil več bodiljav v rebra. Orožniška patrulja je končno napravila red in pričela zasledo-

vati razgrajajo. Orožniki so prijeli dva glavna razgrajajo in sicer kmečka fanta 21-letnega Janeza Primca in 26-letnega Janeza Novaka, oba doma iz bližnjega sela Smerjane. Janez Primc je osumljen, da je z nožem Jeršina večkrat zabedel v rebra, dočim je Novak osumljen, da ga je z vilami udaril po glavi. Orožniki so obema napovedali aretacijo ter ju davi odvedli v ljubljanske zapore.

Janez Primc vsako dejanje taji dočim Janez Novak priznava, da je Jeršinovega udaril parkrat z vilami po glavi. Težko poškodovan! Alojzij Jeršin se bori s smrtjo ter ni mnogo upanja, da ga ohranijo pri življenju.

Na tihotapski poti.

Med tihotapci, ki jih zalotajo pazljivi finančni organi, se najdejo tudi ljudje, ki jih je revščina zavedla na slaba pota. To so prav taki tihotapci, kakor jih je opisoval Josip Jurčič. Evo primera:

Franc Horvat, 23-letni mladenič je bil do pred kratkim hlapac pri posestniku Kolaričevih iz Lutverce v ljutomerskem okraju. Očeta je izgubil v vojni, mati pa se je že v njegovi rani mladosti izselila v Ameriko. Tuji ljudje so ga zredili in vzgojili in trdo je moral delati že v rani mladosti. Dvakrat je že poskušal priti v Francijo za sezonskega delavca, pa mu ni uspelo. Ko mu je pred par dnevi gospodinja Ana Kolaričeva odpovedala službo je hotel mladenič poskusiti srečo na drug način. S skromnimi prihranki se je na skrivaj napotil preko meje v Avstrijo, kjer je nakupil nekaj saharina, cigaretnega papirja in žveplenk ter se je ponoči napotil nazaj, da bi nekaj zaslužil pri razpečevanju vtihotapljenega blaga. Sreča mnogih tihotapev pa mu ni bila dana. Že pri prvi poti so ga zasačili finančni organi in odvedli na carinarnico, kjer so mu vse zaplenili.

Smrtna kosa.

Umrila je v Hradskega vasi 42 Ana Vogrinčeva, rojena Pogačnikova.

V Smartnem pri Slovenjgradcu je v starosti 52 let po daljši bolezni preminul Ferdinand Kac, lesni trgovec, industrialec in veleposesnik.

V Bohinjski Bistrici je preminula Ruška Ravhkejarjeva, učiteljica v Novem mestu.

V visoki starosti 87 let je umrla v Ljubljani Marija Snojeva vdova Paukalova, roj. Krašnova.

SLOVENSKE RAZGLEDNICE

Iz Dravske banovine, Jugoslavije, nam pšejo:

Slovenci so se že od nekega časa ponašati z različnimi umotvori na polju domače narodne umetnosti. Posebno lopi so motivi, ki jih nahajamo na različnih ženskih ročnih delih: na vezeninah in polikacijah. Naše na dve pridne prababice so si s posebno finim okusom okrašale razne prte, prtiče, prevlake za blazine, brisače in drugo. Tu di na kožuhih, ženskih in moških, vidimo krasno vezenje in aplikacije, ki so izdelane posebno fino. Te prelepe motive je zbral in tudi pribel v posebnih publikacijah priznani naš narodopisec prof. Albert Sič, Ljubljana. Sedaj pa nas je razveselil z razglednicami, ki so izšle v dveh serijah po šest komadov. Na teh nam podaja avtor prekrasne vzorce raznega vezenja in aplikacij, ki jih morejo naše žene in dekleta s pridom uporabljati kot vzorce za svoja ročna dela. Izvršil in zalčil jih je v jako lepem barvitsku litografski zavod Čemažar in drug, Ljubljana, Igrška ulica 6. Ker jim je cena zelo nizka, si jih more nabaviti vsakdo, ki ima še ljubezen do svoje rodne grude.

Genjenim rojakom kateri posejto SLOVENIJO se najtojepleje priporoča

M. MARGON
avtoizvozeček (taxi)
Ljubljana, — Aleševčeva 36.
STAJALIŠČE: pred Ljubljanskim kreditno banko,

ESSEX Luxus avto.
Cene zmerne.
(2x 7&8)

TRAGEDIJA ZAPELJANE
ŠTUDENTKE

V ženski kaznilnici blizu Prage je umrla kaznjenka Marija Lepesková. Z njeno smrtjo je končana zakonska tragedija, kakršne bi si niti strindbergova bujna fantazija ne mogla izmisliti.

Pred 19 leti je zapeljal 48letni profesor Vojtech Lepeska 17letno študentko. Poročil se je z njo in ko mu je rodila hčerko, je začel kričati nad njo, zakaj mu ni rodila sina.

Ko je bila deklica stara 11 let je morala k sorodnikom. Že takrat so zdravniki opazili na nji znake duševne bolezni. Oče je zelo grdo ravnal z njo in strah pred njim je bil vzrok psihoze. Po 15 letih zakona je rahljevala Marija Lepesková ločitev. Profesor Lepeska pa s tem ni bil zadovoljen. Spomladi se je napotil 70letni starci v Italijo in povabil s seboj svojo 18letno nečakinjo, s katero sta živela na potovanju kakor mož in žena. Svoji ženi je pustil za gospodarstvo samo 350 kron, sebi je pa kupil obleko za 3500 kron.

2. septembra 1927. se je pri Lepeskovih znova govorilo o ločitvi. Ob 10. dopoldne je prihitela Lepesková k sosedom in jim povedala, da je njen mož težko ranjen. Orožnikom katere so poklicali sosed, je izjavila, da je ustrelila moža, ker ni hotel privoiti svojo hčerko, da bi se vrnila od sorodnikov domov. Ker se je bala za svojo hčerko, je moža ustrelila. Med porotno obravnavo so psihijatri izrazili domnevo, da Lepesková ni pri zdravi pameti, kljub temu so pa porotniki soglasno potrdili vprašanje glede umora in Lepesková je bila obsojena na smrt na vešalih. Apelacijsko sodišče je prošnjo glede pomilostitve odklonilo.

V kaznilnici v Pisku, kjer je čakala Lepesková smrti, je nastala jeseni 1. 1928 umazana afera. Jetniški paznik je bil obtožen, da je posilil več jetnic. Kot glavna priča je nastopila Lepesková, katero so prisiljati ponovno preiskali in izjavili, da je tako histerična, da njene izjave niso verodostojne. Na podlagi zdravniške preiskave je bila vložena prošnja, naj bi se proces proti Lepeskovim obnovil, toda prošnja je bila odklonjena. Lepesková bi morala biti lani obešena, pa jo je prezident republike pomilostil.

Smrtna kazen ji je bila zamenjena za 20 let težke ječe. Lepesková je prišla v žensko kaznilnico, kjer je kmalu dobila fiksno idejo, da jo je začela hčerka, zavoljo katere je postala morilka, sovražiti. Melanholijska je postajala vedno hušja in končno jetnica po cele noči ni mogla spati. Kaznilniški zdravnik ji je predpisal mednial, uspavalno sredstvo, ki je kemično zelo blizu veronalu. V petek zjutraj Lepesková ni vstala in zato so poklicale druge kaznjenke paznika, ki je obvestil zdravnika. Izkazalo se je, da se je Lepesková z mednialom zastrupila. Prepeljali so jo v bolnico, toda vsaka pomoč je bila zaman. Jetniška uprava je uvedla preiskavo, ki je dognala da je Lepesková toliko časa spravljala tablete medniala, da se je nabrala dovolj močna doza strupa.

Dopisi.

S pota.

Začetkom prosinca sem zapustil jugozapadne kraje in znašel sem se med oranžnimi nasadi v Fontana, Cal. Posebno piko sem imel na lepe, debele zlatormene oranže na posestvu Mr. Jakoba Stanića.

Če pride človek iz sneženomrzlih krajev v solneno Californijo, se kaj naglo prehladi. Tudi jaz sem iztaknil močan prehlad, katerega sem si pa uspešno pregnal s Perkovim medom. Užival sem presnega, pri Ramovčevi družini, pa v vročem čaju.

Pozneje sem se ustavil v Porterville pri rojaku J. R. Simonichu. To je krasna naselbina. Na gorah se je lesketal sneg, v dolini so pa farmarji kurili olje, da zabranijo mrazu dohod do levega svetaja.

Porterville je lepo mesto s 7000 prebivalci. V mestu ima največji hotel rojak Anton Konda, brat Martina Konde, lastnika Glas Svode, ki je pred leti umrl v Chicagu.

Skoro vsi prvi slovenski naseljenci v tej okolici so bili ovčji pastirji. Istotako I. R. Simonich. Pripovedoval mi je, kako krasno življenje je bilo v prosti naravi. Včasih je za približek spekel kakega kostrunčaka. Možak je takrat tehtal nad 200 funtov, danes, ko se peča s farmo, je pa drugače.

S trdim delom in pridnostjo je dobro vzgojil svojo številno družino, pa tudi farmo je krasno uredil. Odkukaj odpotujem v Fresno, Cal.

Pozdrav!

Matija Pogorelec.

Detroit, Mich.

Najprvo priporočamo slovenski list Glas Naroda vsemu slovenskemu narodu v Ameriki. Čitajte ga, kajti to je edini nepristranski list polne narve od vsepovsod. Toraj, ako je kaj slovenske krvi v katerebod, naroči si list Glas Naroda. Ne boš se kesal.

Kljub slabim časom priredimo vsaki kako zabavo.

16. marca priredi pevsko društvo "Ljubljanski Vrh" pomladanski koncert v Hrvaškem Domu na 1331 East Kirby Ave. s sodelovanjem dveh pevskih društev.

Toraj na noge Slovenci, slišali boste pravo slovensko petje!

Pričetek veselice in plesa ob 3. uri popoldne. Program se začne ob 7. uri zvečer.

F. A. Rink, tajnik.

108 LETNI STAREC SE JE
OŽENIL

V Djakovici živi mesar Ibrahim J. Gojan, ki ima kljub izredno visoki starosti še vedno mlado srce. 108-letni starci se je te dni oženil s 30-letno vdovo. To je njegov drugi zakon. V prvem zakonu je imel deset otrok, od katerih jih pa živi samo šest.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

V četrtek so se vršile po raznih ameriških in evropskih mestih velike demonstracije.

Ršeno je bilo, da je demonstracije vzpiorila ruska vlada v propagandne svrhe.

Kapitalisti so izjavljali, da so demonstranti sami komunisti, ki skušajo s silo vdejaviti svoje nazore.

Demonstranti so zatrjevali, da so brez dela in zaslužka in da zato demonstrirajo.

Povsod je bilo nekoliko resnice, toda akcija je bila temeljito zavazena.

Ruska sovjetska vlada je brc malo dosegla s svojo agitacijo.

Par demonstrantov je bilo usmrčenih, nekaj ste se jih pa nahajali v bolnišnicah s praskami, polomljenimi udi in razbitimi črepinami.

Nadaljne stolne so preskrbljene v zaporih z ležiščem, obleko in hrano.

Izmed stotisočih nezaposlenih, ki so v četrtek demonstrirali niti dobili niti eden dela in zaslužka.

Delo je imela edino le policija, pa ga ni vršila s posebnim učinkom in navdušenjem.

Nič čuda, tudi policaj je rad prost, ko imajo krščenice in kuharice svoj dan.

*

Svet se je res na glavo postavil. Skoro po vseh deželah je več žensk kot moških.

Vlade smatrajo to za največjo nesrečo, kajti device, posebno stare device, niso za deželo nikak blagoslov.

Najboljše je, če se vse pravočasno oddajo ter zadostne svojim materinskim in državljanjskim dolžnostim.

To je seveda le pobožna želja vlade, kajti stare device ostajajo dosledno na ceditlu.

Zadnjih se je pa pripetil čuden slučaj.

Neki podjeten mladenič, katere mu je bil najbrž pri srcu blagor domovine, se je v dveh dneh kar s tremi poročil ter je živel dva dni pri prvi, dva dni pri drugi, štiri dni pa pri tretji, ker je imela največ denarja.

Toda nevhvaležnost je plačilo tega sveta.

Ze tretji teden so mu prišli na sled, razveljavili so vse tri njegove poroke in so mu povrhu še težko kazni prisodili.

Ja, tako je na tem svetu.

Vsakemu, ki se žrtvuje za domovino, ne postavijo spomenika, pač pa marsikoga tako zapro, da je črn.

*

V Jugoslaviji ni ničesar novega. Kralj bo odpotval na Rumunsko, kjer bo skušal spraviti v soglasje rumunsko kraljevsko žlahto. Na Rumunskem je res nerodno. Malokje je tako kot na Rumunskem.

Kraljica-vdova ima tri hčere. Eno je oddala v Jugoslavijo, drugo na Grško, tretja ji pa doma brenči.

Za prvega sina je dobila nevesto iz Grške.

Komaj je bil mali Mihec pogledal v svet, jo je že odkuril njegov oče s svojo ljubico v Pariz.

Mati ga vabi nazaj, on bi se rad vrnil, toda Rumunska ga noče.

Sedemletni kralj Miha bo nastopil to jesen inspekcijsko potovanje po deželi.

Poročilo pravi, da bo inspiciral sole in študiral narod.

Kraljica-vdova žaluje po možu in po Eratianu.

Pravijo, da je bil pokojni rumunski ministrski predsednik Bratianu navzlic svojim letom še jako čvrst in krepak možak.

Kraljica-vdova žaluje, mladi Ileani so pihili ženina baš izpred nosu, prestolonaslednik je v Parizu sedemletni kralj na inspekcijskem potovanju.

To ni malenkost, dragi rojaki, in v to godilo ključje našega jugoslovanskega kralja za posredovalca.

Če ni imel med Hrvti srce, naj jo ima že vsaj med Rumuni.

Sicer pa — vsak naj se zanaša na svojo sposobnost, zmoglost in moč.

*

Kdor se bo na mater Ligo zanašal, se bo opekel.

Mati Liga! Mama Liga!

Mamajala se imenuje po rumunski — polenta.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

OSTRIGE

Gospod Petulant je odprl pismo, ga prečital pazljivo in zopet skrbno spravljal v kuverto. Potem je pogledal na uro in se spomnil, da mora takoj polizati svojo ženo.

— Gosta dobimo, — je dejal ženi. — Zori pride za dva dni k nam. Pripravi za jutri zajca, katerega sem ustrelil v ponedeljek. Kaj če bi poslal še po ostrige, a?

— Dobro bi bilo, toda koga? — je vprašala žena. — Melanie nima časa, če hoče za gosta vse pripraviti.

— Emilia pošljem po nje. Ne veš, kaj je?

— Takoj pogledam, — je dejala žena in odšla.

Emil je bil dvanaestletni deček, katerega je bil vzel gospod Petulant iz uamljenja k sebi. Toda Emil je bil novih in rasposajen. Kadar je bilo treba prijeti za kakšno delo, ga ni bilo nikjer. Ko so končno preiskali vso hišo in okoličico, so našli Emilia skritega na dvorišču, kjer se je baš pripravil ubiti do smrti izmučeno krastačo.

— Emil, v pristanišče des Brochets se odpelješ, — je dejal gospod Petulant, — in izročiš tole pismo gospodu Tourteu. Seboj vzameš košarico in v njej bo ostrig. Veš kaj je to?

— Ne vem, — je odgovoril Emil. — Nič ne da, saj to ni važno. Pač pa moram paziti, da jih v vlak ne pozabim, si razumel?

— Da, gospod.

Cez dobro uro so vedeli vsi glavci, da se bo Emil peljal z vlakom, in spremili so ga na kolodvor. Emil je praznično oblečen in imel je nov klobuk, s katerim je mahal tovarišem dokler jih je videl, ko pa ni nikogar več videl, je potegnil iz žepa nedokajeno cigareto in si jo s slastjo prižgal. Ta čas se je vlak bližal postaji Pirouette. Ko se je ustavil, je vzel Emil prazno košarico in odšel peljati v pristanišče. Tam je potikal gospoda Tourtea, mu izročil pismo in dobil od njega polno košarico najlepših ostrig. Potem je šel na izprehod po pristanišču od četrtega časa je pljuval v vodo in metel v njo školjke. Mimogrede se je sklonil in pobral velikega morskega raka, katerega je spravljal v žep s trdnim namenom položiti ga zvečer Melaniej v posteljo. Oziroma se je, kod bi krenil nazaj, ko je nenadoma zagledal vrt poln rož in sadja. Bil je vrt sodnika Matois, dobrega znanca gospoda Petulanta. In že je začel zvoniti glas.

— Kaj pa počenjaš tu, Emil?

— Ostrige nisem domov, — je odgovoril Emil.

— Ostrige? Kje jih pa imaš? Pokaži mi jih! — je dejal sodnik.

— Tu v košarici, — je pokazal deček.

— Bogme, te so pa res lepe, — je priznal sodnik in že pri misli na to delikatno so se mu poredile slane. Kar se je lokavo nasmehnil.

— Emil, kaj si pa storil! Saj jih neseš tako, kakor si jih dobil. Pokaži si jih očistiti! — je vzkliznil na videz začuden in pokazal dečku prvo ostrigo. — Pojdi z menoj. — In že je porinil dečka skozi vrata.

ca v ograji na vrt. — Tačas si nategal sadja, jaz pa očistim ostrige, je nadaljeval in presenečeni deček je bil zelo zadovoljen. Hitro je splezal na bližnje drevo.

Ta čas je Matois spretno "čistil" ostrige in polagal prazne lupine nazaj v košarico. Potem je poklecal Emilia in mu naročil, naj gospoda in gospo Petulant v njegovem imenu lepo pozdravi.

Z lahkim srcem in težkimi žepi se je vrnil Emil k Petulantovim. Toda nastala je babilonska zmešnjava, ko je gospod Petulant odprl košarico in našel v nji same prazne lupine. Dobro uro je moral spravevati Emilia, predno je zvedel da mu jo je zagodel prijatelj Matois. Takoj je sklenil osvetiti se mu.

Sedel je k pisalni mizi in napisal sodniku Matoisu naslednje pismo:

"Dragi prijatelj! Hvala Ti za trud, ki si ga imel s "čiščenjem" mojnih ostrig. Narobe sem jih bil za svojega gosta, znanega zdravnika Georga Azedo, ki jih je hotel preiskati. Menda že veš, da se je pojavila zadnje čase zelo nevarna bolezen, katero dobi vsak, kdor je ostrige. Prosil sem torej dobrega znanca v Brochets, naj mi pošlje največje in obenem ta-

ke, ki se mu zde najbolj sumljive in človeškemu življenju najbolj nevarne. Gospod Tourte mi je radovolje ustregel, kajti v lupinah, katere je princel Emil, je našel mnogo gost nebroj bacilov zavratne bolezni. Zato te sviram, dragi prijatelj, bodi zelo previden in vrzi ostrige nekam, kjer ne pride do njih nobena žival.

Bodi mi iskreno pozdravljen
Tvoj
H. Petulant.

Drugi dan dopoldne je Matois navdušeno jedel ostrige in jih zalival z dobro kapljico. Zato, mu ni bilo nič kaj po volji, ko je nekdo potkal. Pogledal je na uro. Devet. To vendar ni ura posestov. Zelo nerad je stopil k vratom in odprl. K sreči je bilo samo pismo in površ se od Petulanta. Ha, ha! Ta se mora jeziti! Je pomislil gospod Matois smeje in začel čitati pismo. Toda že pri tretji vrstici se mu je začela roka trešiti. V naslednjem hipu je postal mrtvaško bled, a ko je prečital prijateljevo pismo, se mu je že temnilo pred očmi! Sreč mu je začelo močno utripati in dušil se je. Ko je pa prišel zdravnik, je nesrečni Matois s pojemajočim glasom že delil svoje pohištvo slugi in vrtnarju.

DUŠEVNA VEZ MED DVOJČKI

Za dvojčke so se učenjaki že od nekdaj zanimali. Zadnje čase so strokovnjaki ugotovili glede dvojčkov nove zanimivosti. Gre v prvi vrsti za neko čudno duševno zvezo med dvojčki, ki sega večkrat tako daleč, da lahko en dvojček točno pove, kaj drugi ob določenem času dela. V nekaterih primerih se je posrečilo dobiti od dvojčkov enake odgovore, čeprav sta bila daleč drug od drugega, ko so jih spraševali. Učenjaki pravijo, da te posebnosti niso nič nadnaravnega, kajti poskusi so pokazali, da si dvojčki duševno, fizično in čustveno tako podobni, da imajo enake nazore in navadno tudi enake misli.

Zanimiv primer duševne zveze med dvojčki sta John in Wilbur Stite. Vzgojali so ju skupno, v isti hiši sta bivala 30 let in slučajno sta se poročila tudi z dvojčicama. Podobenost med obema dečkoma je bila tako velika, da ju celo sorodniki niso razločevali. Z njima so delali učenjaki razne poskuse. Na različna vprašanja sta odgovarjala enako čeprav nista vedela drug za drugega. Učenjaki pravijo, da na katera naj bi odgovorili drugi. Še bolj čudno je bilo, da sta odgovarjala skoro z istimi besedami. Poskuse so delali več let in izkazalo se je, da sta se oba enako razvijala. Njuni prijatelji in znanci so strmel, ko sta se v družbi oba istočasno in enako smejala, delala enake kretnje in rabila iste izraze. Baje sta si bila tako podobna, da ju celo ženi nista razločevali.

Kritična preizkušnja čudovite simpatije med tema dvojčkoma je bila, ko je John kot 52letni mož zbolel in so ga prepeljali v bolnico.

Wilbur se ni ganil od njegove bolniške postelje in kmalu je baje začel na sebi simptome Johnove bolezni. Nekega večera se je Johnova bolezen obrnila na boljše tako, da se ni bilo več bati, da bi umrl. Wilbur se je vrnil domov. Nekaj minut po prihodu se je pa nenadoma prijel za glavo in zakričal: "John je mrtve". In res, v istem trenutku je John v bolnici umrl.

Slično miselnost sorodstvo so opazovali na arabskih deklicah dvojčicah Lindi in Mariji Loredo. Praznovorno arabsko ljudstvo je mislilo, da sta deklici obdarjeni s tajno močjo tako, da lahko čitajo svoje misli. Linda je točno vedela, kaj Marija ob gotovem času dela in nasprotno. Zelo zanimive poskuse so delali tudi z dvojčicami Gale. Genealogi so jih študirali s posebnim zanimanjem, kajti v eni rodnihi sta bila dva para dvojčeli, torej štiri deklice, katere so se rodile zakoncem Gilmartin. Ko so deklice dorasle, so se odločile za eno kariero. Georgia in Gloria sta se posvetili plesu in isto sta storili tudi njuni sestre Doris in Doroty. Vse štiri so nastopale pod psevdonomom Gale. Plesni mojstri so občudovali njihov napredek in trdili so, da se niso videli skupine, ki bi v plesu tako krasno harmonizirala. Plesni učitelji so kmalu opazili čudne lastnosti, katere so se zdele dekletom same ob sebi umevne. Če je prišla Georgia prepozno k skušnji, je začela brez oklevanja delati med plesom korake, katerih se je naučila Gloria v njeni odsotnosti. Isto se je dogajalo med Doroty in Doris. Dekleti sta videli že vnaprej, česa sta se sestre v nujni odsotnosti naučili. Plesni učitelji so ugotovili, da je ta notranja zveza najmočnejša med dekletoma iz enega para, pa tudi med obema paroma je vladala ta čudna notranja harmonija.

V Los Angelesu sta se nedavno poročili dve mladenki-dvojčici s fantoma-dvojčkoma. Točno čez tri mesece sta se obe ženi ločili. Dvojčka, ki sta posejala šolo v Windsohu, sta delala enake pravopisne napake in v šolskih spravih sta imela vedno enake reče. Mnogo poskusov z dvojčki je napravil profesor H. Johnes, ki je ustanovil na univerzi v Californiji poseben laboratorij za dvojčke. Konstruiral je aparat za točno merjenje miselnih in fizičnih funkcij dvojčkov.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. — Uprava lista.

KATASTROFA RUSKEGA DREAD-NOUGHTA

Katastrofa nemškega parnika "München" v newyorškem pristanišču je obudila spomin na enako pretresljivo tragedijo na morju, ki se je odigrala leta 1916 pri Sevastopolu in ki se sedaj ni točno pojasnjena. Takrat so morški valovi pogoltnili najmodernejši dreadnought ruskega črnomoškega brodogojstva "Imperatrice Maria". Morski orjak se je potopil pred Sevastopolom, kjer je bil vkraan. Katastrofo je povzročila eksplozija smodnika in drugih eksplozivnih snovi v skladišču.

Nedavno je objavil o tej katastrofi obširno poročilo ruski kapitan Lukin, ki pravi, da je v času katastrofe pregledoval črnomoško brodogojstvo agent neke priateljske države. Kakor se je pozneje izkazalo je ruska zavezniška vojaška služba domnevala, da vojni dotični agent za centralne države. Poset tega agenta na dreadnoughtu "Imperatrice Maria" se spravlja zdaj v neposredno zvezo s katastrofom eksplozijo. Takoj po katastrofi so se razširile v črnomoškem brodogojstvu vesti, da so bile vržene v skladišča eksplozivnih snovi patrone, ki so učinkovale še čez nekaj ur. Tako je nastala katastrofa, katere strahovite posledice opisuje omenjeni kapitan Lukin.

Ob 6. zjutraj, piše Lukin, se je vsa ladja nenadoma stresla. Višji častnik ni vedel, kaj se je zgodilo. Planil je iz kabine in že se je razlegla prva eksplozija. V kopalnici se je del moštva baš umival, ko je zadela druga eksplozija, ki je bila tak omotna, da so skoro vsi mornarji pomešali s strupenimi plini. Kakor bi trenil z očesom, so se izpremenili kopalnica in grobnica na kupu ležečih obžganih trupel. Višji častnik je planil bos na krov. Od strahu in groze je obstal. Eksplozije so sledile druga drugi.

K topovom! Odbite napad! — je zapovedal neki častnik pod krovom, misleč, da so napadle dreadnought pomornice. Mornarji so prihiteli od vseh strani. Tedaj je pretresla ladje nova eksplozija in vrgla v zrak jekleni jambor. V naslednjem hipu je razneslo parni kotel in ladja se je pogreznila v temo. Poročnik Grigorienko je planil k dinamitu, toda prišel je samo do drugega stropa. Po hodniku so svigali plameni in strahovito obžgana trupla mornarjev so ležala na kupih. Po eksploziji kotla je ostal dreadnought brez pare in brez ljudi. Hoteli so zakuriti kotel št. 7, kjer je bil poveljnik inženir-mehanič Ignjatov. Eksplozija je sledila eksploziji. Ladja se je vedno bolj nagibala na desno stran in se pogreznila z nosom v vodo.

Okrog gorečega dreadnoughta so krožili manjši parniki in motorbojni. Poveljnik je stal spredaj, višji častnik zadaj in oba sta dajala povelja, naj mornarji rešijo, kar se je dalo rešiti. Dreadnought se je vedno bolj nagibal. Zato je poveljnik sklenil zavoziti na obalo. Toda ogenj je bil spredaj tako strašen da dreadnought niso mogli opustiti težkih verig. K gorečemu orjaku je priplula bojna ladja "Palemet", na kateri je bil admiral Kolčak. Spremljala sta ga francoski admiral Dumenille in krilni kapitan Smirnov. Nad močno nagnjenim dreadnoughtom se je dvigal ognjen stolp gorečega smodnika in ogromen oblak črnega dima. Admiral je hitro splezal po lestvi na krov. Pozdravil ga je višji častnik bos in z obžganimi nogami.

"Kaj se je zgodilo, kje je poveljnik?" — je vprašal admiral.

"Čelni stolp je zletel v zrak. Gasimo sladščice z vodo. Obrniti se hočemo z nosom proti severu. Poveljnik je spredaj", je odgovoril častnik.

Dreadnought se je vedno bolj nagibal tako, da na krovu ni bilo več mogoče stati. Kolčak, ki je takoj spoznal, da ni več rešive, je posadki zapovedal, naj zapusti dreadnought. Ta čas so se odpravili pod krovom strahoviti prizori. Na krov je planil najstarejši strojnič Begulin. Bil je ves v plamenih, noge je imel strahovito obžgane, stopal je po mehurjih in groznih opeklinah, ter nesel na hrbtu ranjenega tovariša. Kamor je stopil, so se spoznali krvavi sledovi. Končno se je zgrudil in omedlel. V nekaterih kabinah so ostali mornarji odrezani od tovaršev. Planiti iz kabine je pomenilo zgoreti, ostati v njej pa umreti. Nesrečni so tučili kakor blamci. V zaporu je razbijal po železni mreži pozabljeni mornar. V žarkih električne luči so se svetile blazine. Roke je imel vse okrvavljene in s smrtno strahu se je oklepal železne mreže. Nesrečne je obupno klical na pomoč, toda nihče ga ni hotel slišati. Dreadnought se je ta čas še bolj nagibal na stran in končno je izginil na dno morja.

V sevastopolske bolnice so prepeljali 350 ranjenih in obžganih mornarjev. Nesrečni so bili tako obžgani, da jih ni nihče spoznal. Na severni strani sevastopolskega pristanišča stoji osamljena gomila. Nad njo se dviga obrnjen k mrtju ogromen lesen križ. To je "bratska gomila" dreadnoughta "Imperatrice Maria".

Tudi nedravljeni zamorci potovati v stari kraj na obisk, toda prekrižati si morajo dovoljenje za potovanje (Return Permit) in Washingtona, ki je veljaven za eno leto brez preizkušnje. Vam mi zamorec dati najboljša poizkušnja in prigrizoma vedno se prigrizoma brezparnik.

KAKO DOBITI SVOJOK IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljenske postave, ki je stopila v veljavo s prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvota vseh se tedaj samo enim priseljencem, ki ima prednost v kvoti in to so: Stari ameriški državljani, moji ameriški državljani, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, in ne poročeni otroci in 21. leta enih meddržavljanov, ki so bili stalno priseljeni v to državo na stalno bivanje.

Za vsa poizkušnja se obračate na poslane in navedljive

SAKSER STATE BANK
63 CORTLAND STREET
NEW YORK

IZ ZGODOVINE KRVNIKOV

Mnogi ljudje se čudijo, da krvniki niso v časteh tako, kakor vsak drugi stan, čeprav tudi oni opravljajo važen posel v službi pravice. Zakaj veljajo krvniki za izmečke človeške družbe in zakaj so tako razkričani, da se jih mnogi celo boje? Če bi hoteli odgovoriti na to vprašanje bi morali poznati zgodovino krvnikov. Skoro po vsem svetu so bili in so krvniki večinoma ljudje z burno preteklostjo. Mnogi so preselili po več let v ječi, a nekateri so bili celo obeseni in so tako sami spoznali, kako prijetno je stopiti pod vesalo.

Angleški krvnik Derrick, priključeni dvorjan kraljice Elizabete, je usmrtil svojega dobrotnika grofa Essex. Grof mu je bil rešil v Franciji življenje, toda ko se mu je približala zadnja ura, ga je Derrick brez obotavljanja obesil, da je ustregel kaprici kraljice Elizabete. Drugi angleški krvnik Richard Brandon se je pripravil na svoj poklic že v otroških letih s tem, da je odsekal mnogim mačkam in psom glave. On je bil krvnik za časa kralja Karla II. Ob tem času je bil krvniški poklic zelo dober. Plača je bila sicer neznatna, toda krvnik je dobival posebno nagrado od vsakega obsojenca in s tem so mu bili zagotovljeni redni dohodki. Krvnik je dobival tudi vso obsebo obsojenec, obenem so mu pa plačevali zdravniki visoko nagrado za trupla, katere so rabili za anatomske študije.

Krvnik John Price, ki je obesil ljudi pred 200 leti, je bil kljub lepim dohodkom vedno zadovoljen. Upnikov se je izogibal na ta način, da se je neprestano selil iz kraja v kraj tako, da ga niso mogli nikoli najti. Končno ga je dal neki trgovec aretirati, ker mu je bil dolžan 7 šillingev. Vtaknili so ga v ječo, od koder je pa pobegnil. Pozneje je umoril neko staro in prišel sem na vesalo.

Njegov naslednik je bil William Marvell, po poklicu kovač, ki se je proslavil s tem, da je bil aretiran, ko je vlekli na morišče tri obsojenca. Vse tri bi bili morali istega dne obesiti, toda v Angliji ni bilo pri rokah nobenega drugega krvnika. Sednik ga je začel iskati med zbranimi radovedneži in javil se je neki zidar. Množica je pa protestirala proti izvršitvi smrtnih obsodb, ker ni bilo poklicnega krvnika. Navadila je na dotičnega zidarja in malo je manjkalo, da ga razjarjenje radovednežev niso bili do smrti. Zaman je iskal sodnik drugega dobrotelca, zaman je obetal visoko nagrado dotičnemu, ki bi obsojenca obesil. Množica je godrnjala in nihče se ni hotel javiti. Slednje so morali obsojenca odvesti nazaj v ječo in množica je triumfirala. Smrtna kazen jim je bila zamenjana v dosmrtno ječo. Krvnik Marvell je bil pozneje zaradi pomanjivosti tavnine in umora tudi obsojen na dosmrtno ječo.

Marvellov naslednik je bil Jack Sheppard, čisto navaden zločinec, ki se je odlikoval s tem, da je opetovano pobegnil iz ječe. Nobena železna mreža ni bila dovolj moč-

na, da bi ga zadržala. Sheppardu je sledil v krvniškem poklicu Jonathan Wild, ki je bil sam zločinec prve vrste. Imel je celo armada padšev, ki so kradli in ubijali, plen pa prinašali večnoma Wildu. Poglavar je ravnal z njimi kot s sužnji. Če so ga ubogali, je lo vse v redu, Wild je vedno našel dovolj priče, ki so prisegle, da so tolovaji nedolžni, če so prišli pred sodišče. Če se mu je pa kateri uprl, ga je sam ogradil in zbral proti njemu toliko dokazov, da ga je spravljal na vesalo. Slednje so Wilda razkrinkali in obesili. Razjarjena množica ga je med potjo na morišče ves čas obmetavala s kamenjem.

John Thrift je bil krvnik v Angliji pred 150 let. Mož je bil zelo nervozen in krvniški poklic ni bil zanj. Največji skandal je nastal, ko je nekdo obesil Thomasa Reynolds in po pravilih prezeval vrv. Lahko si pa mislimo presenečenje sodnikov in radovednežev, ko so krvnikovi pomočniki že zabijali krsto, pa je nenkrat pokrov odletel in obsojenec je vstal iz nje živ in zdrav. Thrift ga je hotel ponovno obesiti, toda razjarjena množica je planila nanj in malo je manjkalo, da ga ni ubila. Krvniki v onih časih so večkrat tvegali svoje glave. Nekateri so bili na svoj poklic zelo ponosni. Med temi je bil poseben William Bruskil, ki je obesil rekoc po vrsti sedem obsojenec in ko je ležalo vseh sedem trupel pod podijem, je stopil na kraj podila in se priklonil množici kot odlični igralec, cakač, da mu začno ploskati.

ČLOVEŠKI GLAS

Človeški glas postaja zvenec. Tako vsaj trdi neki angleški profesor petja, ki je ondan na predavanju pred glasbenim društvom oznanil dejstvo kot gotovo: barvno tinter) našega glasu se večja, kakor davki in dajinja. Čim dalje težje najdes prave base in pristne kontraalte. Z glasbenega vidika živimo o dobi kompromisov, dobi baritonov in polsopranov. Ali se da ta pojav razložiti? Goto-vo se da. Najprej se nam vrne misel, ker se žena bolj in bolj močati, se pa morda moški poženejo? Ako je stvar taka, bi bilo razloženo, zakaj postaja moški glas čisto in jaren. Toda ta razlaga ne velja, kajti ženski glas se tudi viša. Torej treba drugega pojasnila. Daleč ga ne pojdemo iskat. Samo prislusnimo godbi sodobnega življenja, pa bo. Po ulicah in celo po cestah imamo rezko spremljanje "samodrečev". Obedujemo in večerjamo oskripanju saksofonov. V svetem domačem ognjišču se je utaboril zvočnik. Ne iz notranjega nagona, temveč iz zunanega nam postaja glas zvočen.

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"

Naročite SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1930

ki je letos izredno zanimiv.

POŠLJEMO VAM GA POŠTNINE PROSTO ZA

50c

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

Vsakourstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROBEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)
Stane samo
\$2.—
naročite ga pri
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 West 18 Street
New York City

VODNIKOVE
KNJIGE
za leto 1930

SO RAZPRODANE

Kdor jih hoče zdaj naročiti za leto 1931, naj nam pošlje \$1 in dobil bo knjige po pošti, ko bodo izšle.

Knjigarna "Glas Naroda"

Njegova čast.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Imela je dosti opravil s svojim lastnim sreem ter se ni hotela tedaj s ljubezenskimi zadevami drugih ljudi.

Na svež in pogumni način se je pričela boriti sama s seboj. Ko je stopil Henriel v dvorano ter jo pozdravil, mu je dala prijazen odgovor in ozmerjala samo sebe.

Ni bil niti bled, niti bolesten ter se je preje gotovo zmotila. Mirno in zbrano je odšla k Feliks. Ko jo je zagledal, je vzplamtel v njegove oči žarek veselja. Gerak val je preplnil njeno dušo. Ali ni bilo to dovolj sreče? Črna je bila črna sama z njim. Njena druga stvar ni smela močiti njenega tihega veselja.

— Ali veste, kako mi je pri duši? — jo je vprašal Feliks, ki je bil močno razburjen.

— No?

— Kot da bi se po dolgi deževni dobi vrnilo solnce!

To naj bi zvenelo kot šala, a Helma je slutila žalostno ozadje. Držala pa se je tega sniživega tona kot rešilnega sidra ter se tekom vsega večera izognila vsem resnim razgovorom.

Feliks pa si je mislil na tihem:

— Ta ima gotovo slutnjo, kako je z menoj ter se mi hoče izogniti. To je slabo znamenje! Dober, da nisem postal bolj jasn. — kajti s tem bi si zaigral tudi tiho veselje, da lahko uživam njeno navzočnost.

*

Vesela v konzulovi hiši je bila ena zadnjih v tej zimski sezoni. Sempalati so se še vršile kake majhne prireditve, a glavna sezija je bila končana z zadnjimi dnevi februarja.

De se je pomlad polagoma bližala, je bilo najboljšje zapaziti, če je kdo obiskal tvrdo Karli Althoff in drugi.

Izza prve slutnje spomladi se je razvila tam živahna delavnost. V oddelku Roberta, v tvevanju, je bila sezija že skoro končana. Vsi tisoči novih klobukov so bili že izdelani ter so jih pošiljali v oddelku Antona na vse strani dežele in tudi v inozemstvo.

V prostorih, kjer so prodajali moške klobuke, je bilo še hujše. Tam se je razvijala trgovina še zelo enakomerno. Gospodje so kupovali klobuke le takrat, kadar so jih dejanski potrebovali.

Dame pa so kupile nove stvari takoj, ko je zahtevala moda. Tam je bil naval, kateremu je mogel biti kos le človek, ki je izvežban v tem. Kakorhitro je pošiljalo spomladansko solnce svoje prve žarke, je zahtevala vsaka dama klobuk po najnovejši modi. Nikdar se ne oblačijo ženske tako radostno kot tekom spomladi. Nova moda je prinesla obilo novih in mihihih oblik.

Karli Althoff je imel izvanredno dober nos. Vedno je vedel vnaprej, če se bo nova moda obnesla ali ne. Vseled tega si je znal pridobiti dosti stalnih gostov.

V pritriležu so razstavili poleg oddelka za moške klobuke, tudi ženske slamanke.

Iz srednje dvorane so vodile široke stopnice v prvo nadstropje. In tam se je pričel praveči raj nakita in lepote.

Tukaj je bila zaposlena gospodična Persice, prva voditeljica oddelka za lisp, ki je razstavila na skrajno učinkovit način krasne proizvode. Vsa vrsta krasno urejenih prostorov je čakala na obisk kupalčevih odjemalov.

Tudi v teh prostorih je bila gospodična Persice vedno na mestu. Kjerkoli so jo potrebovali, je postregla posebno izbirnim ženskam, v polno zadovoljstvo. Kadar ni mogla prodajalka priti do zadovoljivega zaključka, je vrgla prosoj pogled proti gospodični, ki je takoj prihitela na pomoč.

Povsod je bila na mestu ter se posluževala svoje nemško-francoske mešanice na tako spreten način, da je pripomogla marsikateri odprni dami do klobuka.

Nato pa je prišel oni čas, za katerega je zahtevala šest tednov politične pri polni plači. Gospodje so ji privoščili ta odhiti. Potvala je v morsko kopališče. Tam se je odpočila ter se vrnila zopet, sveža in čila, k svojemu delovanju.

Vsaki pot, kadar je bila gotovo razstava ženskih klobukov, je postala gospodična Persice ala k gospe Emiliji Althoff, da prva občuduje razstavljene krasote.

To je bila že stara navada. Čeprav je priprostemu umu ženske manjkalo razumevanja za vse te krasote, je bila vendar tako spojena s poslom svojega moža ter svojih snov, da je kazala zanimanje za vse, kar se je tikalo tega opravila.

Tudi danes je korakala gospa Emilija, slovesno oblečena v črno svilu, poleg svojega moža ter svojih snov, po debeli preprogi, ki je pokrivala tla velike dvorane.

Gospodična jo je sprejela kot vedno s šopkom cvetk. V ozadju je stala prodajalka, okrasno oblečena v črno barvo. Gospodarjeva žena je čutila, da ni tukaj na mestu, vendar pa je ohranila svoje dostojanstvo. Zfata jo je odvedla gospodična od klobuka do klobuka ter hvalila razne proizvode na svoj poseben, odkritostni način.

Mati pa je večkrat zmalajala z glavjo:

— Ne, ne, — to se mi zares ne depa, draga gospodična Persice, to je prava ret! Tega ne more kupiti noben človek. — je rekla naravnost preplašena.

Gospodična se je nasmehnila.

— O kupovale jih bodo, kot more. Ti klobuki so vendar tako moderni in pristojajo tako lepo! Gospod Althoff, ali niste ravno istega mnenja?

Tako je govorila prodajalka in gospodje so ji seveda veselo kimali ter ji pritrjevali.

Stare dame pa ni bilo mogoče preokreniti.

— Da, da, — je zatirjevala, — a k lepemu obrazu se pristojajo morda tak klobuk, a najti je tudi nelepe ženske!

— O, vse postanejo lepe, kadar nosijo klobuke tvrde Althoff. — je izjavila gospodična prepričljivo.

— Potem poskusite pri meni, gospodična Persice, — je odvrnila gospa Emilija z dobrohotno porogljivostjo.

Pri takih obiskih se je vedno zalotila s potrebno množino klobukov na lastno porabo. Pri tem je prišlo vedno do zelo smešnih in hrupnih prisilov. Dolžnost ji je velevala, naj si izbere vedno le najboljše, a ona sama je vedno ostala pri svoji stari obliki in vse prigovarjalne umetnosti gospodične so bile pravcat bob v steno.

Danes je bilo zopet tako. Gospodična Persice je razkazala najbolj moderne modele ter skušala določiti gospe, da si izbere ta ali oni uzozer. Nihče pa ni opravičal.

Karli Althoff se je mugal.

— Napravi gospodični veselje, ter nosi ta moderni klobuk, ki ti izvirno pristojajo, — je rekel, bolj gospodični na ljubo kot pa iz prepričanja.

Njegova žena pa ga je smešljaje pogledala od strani:

— Karli, ali res hočeš, da ti na stara leta begala naokrog, vsem ljudem v posmeh? Ali veš, kako se tdim sama sebi? Kot kaki fujaker-ski konj s svojim varstvenim klobukom! Ne, pustite me pri miru ter mi dajte moj stari klobuk, kajti v njem se čutim najbolj udobno.

Gospodična je bila poparjena.

(Dalje prihodnjič.)

TRAGEDIJA OČETA MODERNE KEMIJE

Biti velik pomeni skoro vedno tragično usodo. Veliki moše se povzpno nad svojo okolico, oni segajo preko normalnosti svojega življenja in s tem imajo že težje stališče kakor drugi ljudje, da o zavisti sploh ne govorimo. Zato ne vidimo nikjer toliko tragedij, kakor pri velikih umetnikih, izumiteljih, učenjakih, skratka pri slavnih močeh.

Tragična usoda je zadela tudi ustanovitelja in očeta moderne kemije Antoina Laurenta Lavoisiera. Lavoisier je bil rojen v Parizu leta 1743 kot sin odvjetnika in prokuratorja parlamenta. Vzgojen je bil dobro pod okriljem ugledne rodbine. Studiral je filozofijo, pravo in prirodznanstvo in že z 21 letom je dobil nagrado za najboljšo razpravo o razsvetljavi ulic. Sodeloval je tudi pri francoskem atlasu in sam je pripravil 16 zemljevidov. S 23. letom je postal član Akademije in dobil je zlato kolajno. Obenem je postal član društva najemnikov, neposrednih davkov, tako zvana ferme, katero je ustanovil znani državnik Colbert. Tako je imel kmalu toliko denarnih sredstev, da je bil finančno neodvisen in se je lahko nemoteno posvetil znanstvenemu delu. Postal je tudi ravnatelj državnih smodnišnic in litarv, v katerih je ustanovil svoj znameniti laboratorij, ki je postal središče najslavnejših odkritij. V svoji ženi Mariji Ani, hčerki veleposestnika Paulsena, ki mu je bila zvesta družica in pomočnica, je našel izdatno oporo, kajti žena je delala v močevnem laboratoriju in prevajala iz angleškega znanstvena dela, katera je rabil mož za svoje študije.

Največja Lavoisierova zasluga je, da je uvedel v kemijo točno tehtanje in da je sam izdelal tako precizno tehtnico, da je na podlagi tehtanja z njo lahko ugotovil temeljni zakon o ohranitvi teže, s čimer je dokazal, da se pri kemičnih reakcijah teža snovi ne izpremeni, kar pomeni, da je teža snovi pred reakcijo enaka teži po reakciji ali da snov kot taka vedno ostane. Snov je večna, ona ne more iz ničesar nastati, niti se v kaj izpremeniti. Vse to je dokazano z Lavoisierjevimi zakonomi. Napisati bi morali debelo knjigo, če bi hoteli naštet vse poskuse in odkritja Antoina Lavoisiera. Pogosto se mu očitajo, da je ponavljal poskuse drugih in si jih prisvojil. Težko je o tem pogledu izreči pravilno sodbo, toda poskusov je bilo toliko in njegove razlage so bile tako nove, da je znal on prvi tudi iz poskusov drugih izjavljati praktične posledice. Tako sta izdelala Priestley in Schelle kisik pred Lavoisierom, toda on je spoznal temelj tega odkritja in pojasnil vlogo kisika pri ogoranju. Tudi znanstveni naziv kisika oksigenil izvira od Lavoisiera.

Za časa Lavoisiera je bil vladajoči kemični nauk takozvana flogistična teorija. Učenjaki so mislili da uhaaja pri ogoranju iz gorečega telesa nekaka snov, katero so nazivali flogiston ali plamenček. Bili so prepričani, da goreča snov kot taka ni tež izgubljiva. Lavoisier je pa prišli prvemu na misel stehati ne le pepel, temveč tudi dim in vse pline, ki so med gorenjem uhaali. S tem je dokazal, da so vse te snovi po izogrevanju težje nego je bil dotični predmet, predno je zgorel. Po zakonu o ohranitvi snovi se je moral tu nekaj pridružiti in Lavoisier je ugotovil, da gre za kisik iz zraka. In zopet je s pomočjo svoje precizne tehtnice dokazal, da je v zraku toliko kisika manj, kolikor ga je šlo na izogrevanje. Lavoisier se ni bal niti najdražjih poskusov. Sežgal je v hermetično zaprti posodi diamant in ugotovil, da je nastal pri izogrevanju ogljikov kisik. S tem je dokazal, da je diamant čisti ogljik.

Lavoisier je bil prvi, ki je dokazal, da je sestavljena voda iz vodika in kisika. Do takrat so učenjaki mislili, da je voda prvina. Lavoisier je pa razkrojil vodo na njena sestavna dela. Kljub veliki prepričljivosti teh poskusov ni bilo lahko prepričati takratnih učenjakov ki se niso dosti zmenili za dokaze, pač pa so se zatekli k posmehovanju in prestal jo je dobro, toda podlegel je žal v politični revoluciji, ki je nudila njegovim nasprotnikom priložnost, da se neljubega tekmeča odkrižajo. To, kar je nudilo Lavoisieru sredstva za poskuse in študije, je muči-

lo njegovo življenje. Ferma, katere član je bil, med ljudstvom ni bila priljubljena, kajti ljudje takrat niso radi plačevali davkov, pa naj so že bili posredni ali neposredni. Govorilo se je o ogromnih zneskih, katere so člani ferme baje izželi iz ljudstva. Ferma je bila podvržena reviziji, ki naj bi dokazala, da je državi dolžna. Toda revizija je dokazala baš nasprotno, da je bila namreč država dolžna fermi 8 milijonov. Kljub temu je bila ferma razpuščena in Lavoisier je postal lekarnar, ker je bil vir njegovih dohodkov usahnjel.

Na člane ferme so začele deževati denunciacije in 24. novembra 1793. je odredil konvent aretacijo vseh. Ni treba posebej omenjati, da je bil Lavoisier vzor poštenjaka in da se je vedno potoval za znižanje davkov. Sploh si je na vse načine prizadeval olajšati siromakom težko življenje. Ustanovil je tudi ljudsko šolo, kakršnih takrat še ni bilo, siromakom je prodajal poljske poljske prideleke po zelo nizki ceni in pomagal je trpečemu bližnjemu, kjer je le mogel. Kljub temu je pa zadela odredba o aretaciji tudi njega in najstrašnejši udarec mu je zadal njegov sodnik in prijatelj kemik Fourcroy, ki ga je nazval javno "sovražnik revolucije". Ko je bila odredjena aretacija, je bil Lavoisier sam po Parizu, dokler ga ni našel bivši sluga, ki ga je skril. V stiski se je obrnil Lavoisier na odbor javne varnosti, češ, da že tri leta ni fermar in da se kot tak sploh nikoli ni pregrešil. Ker pa med njegovimi vplivnimi prijatelji ni bilo nikogar ki bi se zanj zavzel, je moral učenjak v zapor, kamor so prenesli tudi njegov laboratorij, da bi mogel končati poskuse v svrhu uvedbe nove mere in vage, kakor mu je bila naročila Akademija.

Bil je obtožen, da je polival tobak z vodo, čeprav je v resnici vedno protistiral proti namakanju tobaka. Član konventa je bil takrat neki kemik, ki se je hotel Lavoisieru osvetiti zato, ker je nekoč pošteno ožigal njegovo puhlo razpravo. Zato prošnje njegove žene in njegovih prijateljev niso nič zalegle. Za Lavoisiera se je zavzel v konventu samo Laysel. 5. maja 1794. so prepeljali vse člane ferme v jetnišnico Conciergeriene, od koder je vodila pot samo na morišče. Pred smrtjo so poslali prijatelji Lavoisieru močno dozo opija, hoteli rešiti ga mučne procedure pred usmrtiljivo. Odklonil je ta dokaz iskrenega prijateljstva z besedami: "Čemu bi hodili smrti naproti? Menda vendar ne zato, ker je sramotno umreti na povelje nekega drugega in povrh še po krivem?"

Na dan usmrtiltve je prišla Lavoisieru v ječo deputacija šol in mu izročila trnje venec. Z učitelji in učeneci je prišel tudi slikar ki je ta prizor naslikal. Slika predstavlja Lavoisiera, kako dela do smrti sredi svojih instrumentov za nehalno domovino. Ta slika je bila razstavljena na svetovni razstavi leta 1900 v kemijemnem oddelku. Dne 8. maja 1794 ho posadili Lavoisiera na voz in ga odpeljali na Place de la Concorde, kjer je bil usmrten. Istočasno so usmrtili tudi ostalih 27 članov ferme. Lavoisier je bil star šele 51 let. Coffinhall je pred usmrtiljivo izjavil, da republika ne potrebuje učenjakov. Nasprotno je pa dejal Lagrange drugi dan Deklambru: "Trenutek je zadoštal, da je padla glava, kakršne ne rode niti vsakih sto let." Tudi Lavoisierova žena je bila zaprta in ko so jo izpustili, je ostala brez sredstev tako, da je moral skrbeti za njo bivši možev sluga.

Leto dni po usmrtiltvi se je kolo sreče obrnilo. Oni, ki so obsodili člane ferme na smrt, so bili sami obsojeni na smrt, zaplenjeno imetje je bilo pa vrnjeno. Dve leti po usmrtiltvi slavnega Lavoisiera je priredil licej učenosti v počastitev njegovega spomina veliko pjetetno svečanost in ironija usode je hotel, da je nastopil kot slavnostni govornik izdajalski prijatelj Fourcroy, ki je bil zadal učenjaku najhujši udarec. On bi bil lahko Lavoisiera rešil, da ni bil ljubosumen na njegovo slavo in zasluge. Mož je bil sicer dober učitelj, toda neznan raziskovalec, hotel je pa postati prvi in Lavoisierova slava mu ni dala spati. Potem se je vrge v vrtnec političnega življenja, postal je zagrižen Jakobinec, kmalu pa Napoleonov dvorjan. Na dvoru

pa ni bil dolgo priljubljen. Dvorniki krogi so ga začeli prezirati in to ga je tako potilo, da je zbolel in umrl.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina posla. Ne čakajte toraj, da se vas opominja, temveč obnovite naročnino ad direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushlin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cuhg, John Gerin,
Frank Janesh, A. Saftic.
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbien
Chicago, Joseph Blush, J. Bevtic,
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar,
Cicero, J. Fabian.
Johet, A. Anzele, Mary Bambich,
J. Zaletel, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek in
Joze Zelenc.

KANSAS

Girard, Agnes Močuli.
Kansas City, Frank Zagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kittzmiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular, Ant. Janezich.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, A. Panian, Frank Pucelj.
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Gouze.
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povse
Virginia, Fr. Hrvatic
Sheboygan, John Zorman
West Allis, Frank Skok.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj

MONTANA

Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternisha.
Little Falls, Frank Masle.

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hit
Cleveland, Anton Sobek, Chas. Karlinger, Louis Rudman, Anton Simcich, Math. Slapnik.
Euclid, F. Bajt.
Girard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kunise
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakše.
Bessemer, Louis Hribar.
Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Rovansk.
Crafton, Fr. Machek.
Export, G. Provic, Louis Jupančič, A. Škerlj.

12. marca:	Amsterdam, Cherbourg, Bremen	5. aprila:	Minneapolis, Boulogne sur Mer, Conte, Biscamano, Napoli, Genova
13. marca:	Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen	6. aprila:	Valencia, Trst
14. marca:	Majestic, Cherbourg, Bremen	8. aprila:	Roma, Napoli, Genova
15. marca:	Minneapolis, Cherbourg, Hamburg, Conte, Grande, Napoli, Genova	9. aprila:	Amsterdam, Cherbourg, Bremen
16. marca:	Saturnia, Trst	10. aprila:	Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen
17. marca:	President Harding, Cherbourg, Bremen	11. aprila:	Paris, Havre
18. marca:	Aquitania, Cherbourg, Bremen	12. aprila:	Honolulu, Cherbourg, Antwerpen, Bremen, Cherbourg, Bremen
19. marca:	Paris, Havre	13. aprila:	Minneapolis, Cherbourg, Hamburg, Conte, Grande, Napoli, Genova
20. marca:	Lapland, Cherbourg, Antwerpen	14. aprila:	Rotterdam, Cherbourg, Hamburg
21. marca:	Statenland, Boulogne sur Mer, Rotterdam	15. aprila:	Aquitania, Cherbourg, Bremen
22. marca:	Leviathan, Cherbourg	16. aprila:	President Harding, Cherbourg, Bremen
23. marca:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg	17. aprila:	Statenland, Cherbourg, Bremen
24. marca:	Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen	18. aprila:	Le de France, Havre
25. marca:	Be de France, Havre	19. aprila:	Lapland, Cherbourg, Antwerpen
26. marca:	Westernland, Cherbourg, Antwerpen	20. aprila:	Minneapolis, Cherbourg, Hamburg, Conte, Grande, Napoli, Genova
27. marca:	Europa, Cherbourg, Bremen (Privat)	21. aprila:	Saturnia, Trst
28. marca:	Augustus, Napoli, Genova	22. aprila:	Berengaria, Cherbourg, Hamburg, Conte, Grande, Napoli, Genova
29. marca:	Minneapolis, Cherbourg, Hamburg, Conte, Grande, Napoli, Genova	23. aprila:	George Washington, Cherbourg, Bremen
30. marca:	George Washington, Cherbourg, Bremen	24. aprila:	Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
31. marca:	Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam	25. aprila:	Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen
1. aprila:	Berengaria, Cherbourg, Hamburg, Conte, Grande, Napoli, Genova	26. aprila:	Majestic, Cherbourg, Bremen
2. aprila:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg, President Roosevelt, Cherbourg, Bremen	27. aprila:	Europa, Cherbourg, Bremen
3. aprila:	Westernland, Cherbourg, Antwerpen	28. aprila:	Statenland, Boulogne sur Mer, Rotterdam
4. aprila:	Dresden, Cherbourg, Bremen	29. aprila:	Westernland, Cherbourg, Antwerpen
5. aprila:	Majestic, Cherbourg, Hamburg, Conte, Grande, Napoli, Genova	30. aprila:	Minneapolis, Cherbourg, Hamburg, Conte, Grande, Napoli, Genova
6. aprila:	George Washington, Cherbourg, Bremen	31. aprila:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg, President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

HOLLAND-AMERICA LINE
Rotterdam — Volendam
New Amsterdam — Veendam
STA. PRILJUBJENJA PARNIKA TR. DOLŽER
HITRA IN DIREKTA VOŽNJA
JUGOSLAVIA
preko Rotterdam ali Boulogne-sur-Mer
Potovanje s parniki Holland-America
Line pomenja udobnost, domače raz-
položbe, neprekosljivo kuhinjo in po-
strožje. Tedenska odputja. — Za po-
drobnosti vprašajte svojega lokalnega
agenta ali —
HOLLAND-AMERICA LINE
24 STATE ST. NEW YORK CITY

6 DNI PREKO OCEANA
Najkrajša in najbolj ugodna pot za
otovanje na ogromnih parnikih:
PARIS 21. mar.; 11. apr.; 5. P. M.
ILE DE FRANCE 28. mar.; 18. ap.
(5 P. M.) (7 P. M.)
Najkrajša pot po Švicarski. Vsaka
je v posebni kabini s vsemi moderni
ul udobnostmi. — Pijača in slava
francoske kuhinje. Izredno nizke cene.
Vprašajte kateregakoli
vovoznika ali
FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

EKSPRESNA SLUŽBA
v EVROPO
preko Hamburga na naših modernih parnikih
HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK
Redna tedenska odputja. Zmerne cene. Direktna želez-
niška zveza z Jugoslavijo.
Redna odputja tudi na naših znanih kabinskih parnikih
ST. LOUIS, MILWAUKEE in CLEVELAND
Za navodila vprašajte lokalnega agenta ali
HAMBURG-AMERICAN LINE
39 Broadway New York

Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamin.
Greensburg, Frank Novak.
Homer City in okolico, Frank Fe-
renchack
Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polanc, Martin
Koroshetz
Krayn, Ant. Tauzej.
Luzerne, Frank Balloch.
Mazor, Fr. Demshar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.
Midway, John Žust.
Moon Run, Fr. Podmlšek.
Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arb.
U. Jakobich, J. Pogacar.
Presto, F. B. Demshar.
Reading, J. Pezdirc.
Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Škerlj.
Fr. Schiffer.
West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Peternel.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh
Prepričajte se!
Utah
Helper, Fr. Krebs.
WEST VIRGINIA:
Williams River, Antcn Svet.
WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Fintnik in
Jos. Koren.
Racine in okolico, Frank Jelenc.
WYOMING
Rock Springs, Louis Lacher.
Diamondville, F. Lumbert.
Vsak zastopnik isda potrdilo va-
svoto, katero je prejel. Zastopnike
rojdom toplo priporočamo.
Naročnina za "Glas Naroda":
Za eno leto \$6.; za pol leta \$3.;
za štiri mesece \$2.; za četr let
\$150.
New York City je \$7. celo leto.
Naročnina za Evropo je \$7. za ce-
lo leto.